Dosarul nr. 3-3675/2023
2-23180560-12-3-18122023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

07 aprilie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ina Pruteanu
Grefierul Ilie Crîjanovschi

examinând în ședință de judecată publică acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Spînu împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului mun. Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice,

c o n s t a t ă :

Aspecte de procedură:

La 18 decembrie 2023, Spînu Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun.Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice.

La 18 decembrie 2023, cauza menționată a fost distribuită aleatoriu spre examinare prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului-raportor Viorica Dodon.

Prin încheierea din 15 septembrie 2025 a vicepreședintei interimare a Judecătoriei Chişinău, sediul Râșcani, s-a dispus supunerea redistribuirii cauzei de contencios administrativ înaintată de Spînu Igor împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun.Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice, unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

La 17 septembrie 2025, cauza menționată a fost redistribuită aleatoriu spre examinare prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului-raportor Ina Pruteanu.

Pretențiile reclamantului:

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că este tatăl și unicul reprezentant legal al copiilor minori ***** și *****, după decesul mamei acestora, Feșcenco Xenia.

Reclamantul a susținut că Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, prin intermediul conducerii sale, în special al șefei Victoria Ioniță, a dispus în mod neîntemeiat luarea copiilor de la tată și plasarea acestora în regim de urgență în Centrul municipal de plasament și reabilitare a copiilor de vârstă fragedă.

În acest sens, a arătat că prin dispoziția nr. 136 din 14 februarie 2019 s-a dispus luarea în evidență și plasamentul de urgență al copiilor ***** și *****, iar prin decizia nr. 12/1 din 14 februarie 2019 a Comisiei pentru protecția copilului s-a considerat oportună luarea copiilor de la tată și legalizarea acțiunilor privind separarea acestora de părinte.

Potrivit reclamantului, anterior adoptării acestor acte existau multiple documente și constatări oficiale care confirmau faptul că minorii beneficiau de condiții corespunzătoare de trai și îngrijire în familia biologică. Astfel, acesta a invocat anchetele sociale din 17 ianuarie 2018, 14 februarie 2018 și 05 martie 2018, formularele de vizită din 23 aprilie 2018, 16 mai 2018, 06 iunie 2018 și 15 decembrie 2018, precum și procesele-verbale din 28 septembrie 2017, 28 decembrie 2017 și 31 ianuarie 2019, întocmite de specialiștii responsabili, inclusiv de managerul de caz Nicolaeva Dorina. Potrivit acestor acte, copiii erau îngrijiți, curați, aveau condiții adecvate de locuit și nu se aflau într-o situație de risc.

De asemenea, reclamantul a menționat că deținea un aviz consultativ narcologic care confirma lipsa semnelor de alcoolism sau narcomanie, un certificat de la Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Botanica privind lipsa evidenței la medicul psihiatru, un certificat de cazier judiciar care demonstra lipsa antecedentelor penale, precum și multiple diplome și calificări profesionale, inclusiv studii superioare și masterat în domeniul psihologiei.

Acesta a susținut că, la 31 ianuarie 2019 și 13 februarie 2019, copiii au fost supuși unor examinări medicale complete, fiind constatați sănătoși. Ulterior, după perioada de plasament în Centrul municipal de plasament și reabilitare a copiilor de vârstă fragedă (14 februarie 2019 – 23 noiembrie 2020), au fost diagnosticate diferite afecțiuni și tulburări, inclusiv *****, *****, *****, *****, *****, ***** și s*****.

În cererea de chemare în judecată s-a invocat și existența unor nereguli în activitatea Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, menționând că prin ordinul nr. 10 din 02 februarie 2022 al Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copiilor au fost constatate carențe în instrumentarea „Cazului Spînu”, inclusiv lipsa temeiurilor juridice pentru luarea copiilor de la reprezentantul legal și plasarea acestora în servicii de plasament. Potrivit materialelor examinate de Comisia de disciplină, s-a constatat refuzul conducerii DPDC Botanica și al unor specialiști de a executa acte procesuale și obligații de

serviciu, iar Victoria Ioniță a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră, fiind ulterior eliberată din funcție prin ordinul nr. 19 din 24 februarie 2022.

Reclamantul a mai indicat că nu a fost de acord cu Raportul de evaluare psihologică din 14 februarie 2019 întocmit de A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) și a solicitat o recenzie profesională din partea Biroului Individual de Expertize Judiciare. Potrivit comunicării oficiale din 01 iulie 2019, expertul psiholog Ala Bulgaru a identificat mai multe abateri și neconcordanțe în evaluarea psihologică respectivă, inclusiv lipsa înregistrărilor audio-video, neclarități privind identitatea copilului evaluat, erori referitoare la anul nașterii copilului, neconcordanțe privind numărul ședințelor de evaluare și formularea unor concluzii care, în opinia expertului, depășeau competența psihologului.

De asemenea, reclamantul a menționat că, la 12 octombrie 2023, a adresat Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului municipiul Chișinău și Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cereri prin care a solicitat prezentarea în copii autentificate a documentelor privind evaluarea inițială din 14 februarie 2019 și evaluarea complexă din 03 aprilie 2019 referitoare la copilul *****, precum și confirmarea inexistenței acestora în cazul în care nu se regăsesc.

Prin răspunsul nr. 61/12-1824 din 25 octombrie 2023, autoritatea i-a comunicat că în dosarul copiilor ***** și ***** nu se regăsesc dispozițiile privind dispunerea evaluării inițiale din 14 februarie 2019 și a evaluării complexe din 03 aprilie 2019, precum și evaluările propriu-zise.

Ulterior, la 31 octombrie 2023, reclamantul a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat soluționarea cererilor sale și prezentarea documentelor respective ori confirmarea oficială a inexistenței acestora. Totodată, a solicitat informații privind înregistrarea documentelor în registrele de evidență și prezentarea extraselor relevante.

Prin răspunsul nr. 61/12-2016 din 17 noiembrie 2023, Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului a confirmat din nou că în dosarul copiilor nu există dispozițiile privind dispunerea evaluării inițiale și a evaluării complexe, precum și evaluările respective.

Reclamantul a susținut că aceste răspunsuri demonstrează inexistența raportului juridic obligatoriu care trebuia să stea la baza adoptării deciziei nr. 12/1 din 14 februarie 2019 și a dispoziției nr. 136 din 14 februarie 2019. În opinia sa, lipsa evaluării inițiale, a evaluării complexe și a dispozițiilor de dispunere a acestora reprezintă un viciu fundamental al procedurii administrative și al actelor emise, care a condus la încălcarea drepturilor sale și ale copiilor.

Reclamantul a invocat că autoritatea tutelară era obligată să efectueze evaluarea situației copiilor și să respecte procedurile prevăzute de legislația

specială privind protecția copilului, inclusiv managementul de caz și termenele stabilite pentru evaluarea inițială și evaluarea complexă. Acesta a susținut că lipsa documentelor respective confirmă faptul că procedurile obligatorii nu au fost realizate, iar actele administrative contestate au fost emise fără temei legal suficient.

În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art. 1, 6, 8, 9, 10, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 24, 31, 33, 34, 35, 39, 40, 64, 69, 165 și 224 din Codul administrativ, art. 64 din Codul familiei, art. 2 și 4 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, art. 56 din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și pe prevederile Legii nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și ale Hotărârii Guvernului nr. 270 din 08.04.2014.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii și constatarea inexistenței raportului juridic privind evaluarea inițială din 14 februarie 2019 a copilului *****; constatarea inexistenței raportului juridic privind evaluarea complexă a copilului ***** din 03 aprilie 2019; constatarea inexistenței raportului juridic și a neîndeplinirii condițiilor legale pentru emiterea deciziei nr. 12/1 din 14 februarie 2019 a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica; constatarea inexistenței raportului juridic și a neîndeplinirii condițiilor legale pentru emiterea dispoziției nr. 136 din 14 februarie 2019 privind evidența și plasamentul în regim de urgență al copilului *****, motivat de lipsa dispozițiilor de dispunere a evaluării inițiale și evaluării complexe, precum și a evaluărilor respective.

Obiecțiile pârâtei:

La 26 februarie 2024, Direcția Generală pentru protecția Drepturilor Copilului a depus referința asupra cererii de chemare în judecată, solicitând respingerea acțiunii înaintată de Igor Sînu ca fiind neîntemeiată.

În referința depusă pe marginea cererii de chemare în judecată, Direcția Generală pentru protecția Drepturilor Copilului a susținut că, prin scrisoarea nr. 54 din 14 februarie 2019, A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) a informat Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica despre rezultatele unei evaluări psihologice primare efectuate în privința copilului *****. Potrivit informațiilor transmise, au fost identificate semne de neglijare parentală severă, manifestate prin asumarea de către copil a unor responsabilități necorespunzătoare vârstei sale, inclusiv îngrijirea surorii mai mici, efectuarea treburilor casnice și pregătirea hranei. Totodată, s-a constatat că minora era frecvent înfometată, aspect confirmat inclusiv de cadrele didactice de la grădiniță, iar dezvoltarea sa fizică indica o alimentație insuficientă.

De asemenea, în raportul transmis s-a menționat că minora manifesta frică față de tatăl său și rușine atunci când erau abordate subiecte privind viața intimă și condițiile în care locuia. În aceste circumstanțe, specialiștii au apreciat că există ***** și au recomandat efectuarea unei evaluări complexe într-un mediu protector. Totodată, situația copiilor a fost calificată ca fiind periculoasă pentru viața și sănătatea acestora, fiind recomandată luarea urgentă a ambilor copii din familia tatălui și plasarea lor într-un mediu sigur, precum și implicarea tatălui într-un program psihoterapeutic pentru dezvoltarea capacităților parentale.

Pârâta a mai indicat că, prin scrisoarea nr. 110 din 03 aprilie 2019, A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) a remis Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica raportul de evaluare psihologică a copilului *****, elaborat la solicitarea Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane, formulată prin demersul nr. 34/18/14-134 din 22 ianuarie 2019.

În continuare, Direcția a invocat cadrul normativ relevant, menționând că protecția drepturilor copilului este garantată de stat, iar Legea nr. 140 din 14.06.2013 stabilește procedurile de identificare, evaluare, asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc. În drept, referința a fost întemeiată pe prevederile Legii nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, ale Legii nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și pe prevederile Hotărârii Guvernului nr. 270 din 08.04.2014 și ale deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/20 din 22.02.2019.

Potrivit poziției pârâtei, autoritățile tutelare au competența de a recepționa și examina sesizări privind încălcarea drepturilor copilului, de a efectua evaluări, de a dispune măsuri de protecție și de a asigura plasamentul copiilor aflați în situații de risc. Totodată, s-a indicat că legislația permite implicarea altor specialiști în procesul de evaluare a copilului și utilizarea rapoartelor psihologice în vederea identificării celor mai potrivite soluții de protecție.

În acest sens, pârâta a subliniat că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 270/2014, autoritatea tutelară poate solicita efectuarea unui raport de evaluare psihologică de către psihologi specializați atunci când există suspiciuni privind violența, neglijarea, exploatarea sau traficul de copii. De asemenea, a menționat că prestatorii de servicii sociale pentru copii, indiferent de forma lor de organizare juridică, au obligația de a acorda servicii de asistență psihologică, socială și juridică și pot participa, la solicitarea autorităților competente, în procedurile de evaluare și monitorizare a cazurilor.

Referindu-se la circumstanțele concrete ale cauzei, Direcția a menționat că la 14 februarie 2019 a fost convocată Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica. În urma examinării situației, a fost emisă decizia nr. 12/1 din 14 februarie 2019, prin care s-

a considerat oportună luarea copiilor ***** și ***** de la tatăl lor, Spînu Igor, fără decăderea acestuia din drepturile părintești. În aceeași zi, copiii au fost luați din familie și plasați pentru o perioadă de până la 45 de zile în Serviciul de urgență din cadrul Centrului municipal de plasament și reabilitare a copiilor de vârstă fragedă. Tot la 14 februarie 2019 a fost emisă dispoziția nr. 136, prin care s-a dispus luarea în evidență a copiilor ***** și *****, precum și plasarea lor în regim de urgență în cadrul serviciului respectiv.

Pârâta a mai menționat că, ulterior, prin dispozițiile Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 1112-d și nr. 1113-d din 11 noiembrie 2020, emise în baza avizului Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica nr. 61/07-892 din 15 noiembrie 2020, s-a dispus plasarea copiilor în serviciul de tutelă/curatelă, în familia bunicii materne, *****, în scopul protejării acestora.

Totodată, Direcția a invocat faptul că, la momentul adoptării măsurilor de protecție a copiilor, în privința reclamantului Spînu Igor era pornită o cauză penală în baza art. 175 din Codul penal (acțiuni perverse), cauză care, potrivit referinței, se află și în prezent pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În concluzie, Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului a susținut că măsurile adoptate în anul 2019 au fost determinate de informațiile și evaluările existente la acel moment privind situația copiilor, au urmărit protejarea interesului superior al acestora și au fost întreprinse în cadrul atribuțiilor legale ale autorităților tutelare. Din aceste motive, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată, reclamantul Igor Spînu și avocatul Dumitru Marinescu au susținut în fapt și drept cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ.

Reprezentantul Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului, avocatul Nicolae Catană, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept indicate în referință.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ:

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie cererea înaintată de Igor Spînu împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului mun. Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea

stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată***. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1)***, cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Potrivit art. 162 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

Alineatul (3) lit. a) al aceluiași articol, prevede că, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

Instanța reține că, *deși potrivit Codului administrativ verificarea condițiilor de admisibilitate reprezintă o obligație care se realizează din oficiu, această verificare trebuie exercitată într-un mod compatibil cu exigențele procesului*

echitabil, inclusiv sub aspectul duratei rezonabile a procedurii și al previzibilității soluției judiciare.

În speță, instanța constată că acțiunea a fost depusă în anul 2023 și s-a aflat în procedură o perioadă îndelungată, fiind supusă redistribuirii.

În aceste condiții, instanța apreciază că *pronunțarea, la acest moment procesual, a unei soluții de inadmisibilitate ar contraveni exigențelor de echitate procedurală, în special principiului securității raporturilor procesuale și principiului încrederii legitime a participanților în stabilitatea cadrului procesual deja stabilit de instanță*.

Or, inadmisibilitatea reprezintă un filtru procesual care trebuie examinat într-un termen rezonabil de la momentul sesizării instanței, într-o etapă incipientă a procesului, tocmai pentru a evita desfășurarea inutilă a unei proceduri judiciare. O examinare tardivă a inadmisibilității, după un parcurs procesual îndelungat, ar conduce la afectarea principiului securității juridice și la compromiterea caracterului efectiv al dreptului de acces la instanță.

Instanța mai reține că, în circumstanțele concrete ale cauzei, soluționarea acțiunii prin inadmisibilitate ar avea efectul unei sancțiuni procesuale disproporționate față de comportamentul procesual al părților și față de conduita procedurală deja consolidată a instanței.

În acest context, instanța consideră că *menținerea cauzei în faza de examinare pe fond, în condițiile în care aceasta a parcurs deja un ciclu procesual semnificativ, răspunde mai adecvat exigențelor unui proces echitabil, decât soluționarea sa printr-o încheiere de inadmisibilitate la un moment ulterior*, când o asemenea calificare ar afecta în mod nejustificat stabilitatea procedurii judiciare și previzibilitatea actului de justiție.

Prin urmare, instanța va proceda la examinarea cauzei în fond, fără a dispune declararea acțiunii ca inadmisibilă, urmând ca temeinicia pretențiilor formulate să fie analizată prin prisma probelor administrate și a normelor de drept material aplicabile.

Aprecierea instanței:

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, instanța de judecată ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ, din următoarele considerente.

Potrivit art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Instanța mai notează că, în corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sunt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Instanța ține să menționeze că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu reglementările legale statuate la art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 din Codul administrativ prevede că, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul

administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia. Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În concordanță cu art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În temeiul art. 22 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 39 din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Prin prisma art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Din actele cauzei și ale dosarului administrativ, instanța de judecată constată următoarea stare de fapt.

Potrivit cererii de chemare în judecată, prin dispoziția nr. 136 din 14 februarie 2019 emisă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica s-a dispus luarea în evidență a copiilor minori ***** și *****, precum și plasarea acestora în regim de urgență în Serviciul de Urgență din cadrul Centrului municipal de plasament și reabilitare a copiilor de vârstă fragedă, pe o perioadă de

până la 45 de zile. Anterior emiterii acestei dispoziții, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a adoptat decizia nr. 12/1 din 14 februarie 2019, prin care a considerat oportună luarea copiilor de la tatăl acestora, reclamantul Igor Spînu, fără decăderea din drepturile părintești.

Materialele dosarului relevă că măsurile respective au fost adoptate în contextul informațiilor recepționate de autoritatea tutelară de la A.O. „Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii" (CNPAC), care, prin scrisoarea nr. 54 din 14 februarie 2019, a comunicat existența unor indicii de neglijare parentală severă și a recomandat luarea urgentă a copiilor din mediul familial și plasarea acestora într-un mediu protector. Ulterior, prin scrisoarea nr. 110 din 03 aprilie 2019, aceeași organizație a remis raportul de evaluare psihologică a copilului *****.

La 12 octombrie 2023, reclamantul a solicitat Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica prezentarea documentelor aferente evaluării inițiale din 14 februarie 2019 și evaluării complexe din 03 aprilie 2019 (f.d. 31-32).

Prin răspunsurile nr. 61/12-1824 din 25 octombrie 2023 și nr. 61/12-2016 din 17 noiembrie 2023, autoritatea publică a comunicat că în dosarul copiilor nu se regăsesc dispozițiile privind dispunerea evaluării inițiale și a evaluării complexe, precum și evaluările respective (f.d. 33, 37).

Pornind de la aceste circumstanțe, reclamantul a formulat prezenta acțiune în constatare, solicitând constatarea inexistenței raporturilor juridice privind evaluarea inițială din 14 februarie 2019 și evaluarea complexă din 03 aprilie 2019, precum și constatarea inexistenței raporturilor juridice și a condițiilor legale pentru emiterea deciziei nr. 12/1 din 14 februarie 2019 și a dispoziției nr. 136 din 14 februarie 2019.

Examinând natura juridică a pretențiilor formulate, instanța apreciază necesar să delimiteze noțiunea de raport juridic de noțiunea de act administrativ individual, delimitare care prezintă relevanță determinantă pentru soluționarea prezentei cauze.

În teoria generală a dreptului, raportul juridic reprezintă relația socială reglementată de norma juridică, în cadrul căreia participanții dobândesc drepturi subiective și obligații juridice reciproce, garantate și protejate de forța coercitivă a statului. Elementele constitutive ale raportului juridic sunt subiecții raportului juridic, obiectul acestuia și conținutul format din totalitatea drepturilor și obligațiilor juridice.

În materia dreptului administrativ, actul administrativ individual reprezintă manifestarea unilaterală de voință a autorității publice, emisă în exercitarea prerogativelor de putere publică, cu scopul de a produce efecte juridice concrete.

Raportul juridic administrativ este relația juridică de drept public care ia naștere între autoritate și destinatarii actului administrativ ori între alte persoane vizate de activitatea administrativă.

Raportând aceste considerații teoretice la circumstanțele speței, instanța constată că obiectul concret al pretențiilor reclamantului nu îl constituie, în realitate, existența ori inexistența unor raporturi juridice distincte, ci existența sau inexistența unor acte, documente ori operațiuni administrative care au precedat emiterea actelor administrative individuale contestate indirect.

Astfel, reclamantul solicită constatarea inexistenței „evaluării inițiale" din 14 februarie 2019 și a „evaluării complexe" din 03 aprilie 2019. Or, evaluarea inițială și evaluarea complexă nu reprezintă prin ele însele raporturi juridice, ci acte procedurale, documente administrative ori operațiuni administrative efectuate în cadrul procedurii de protecție a copilului.

Din modul de formulare a pretențiilor și din argumentația expusă, instanța conchide că, deși acestea sunt prezentate sub forma unei acțiuni în constatarea inexistenței unor raporturi juridice, în realitate reclamantul urmărește reevaluarea legalității actelor administrative individuale emise de autoritatea tutelară și a procedurilor administrative care au stat la baza acestora. Or, decizia și dispoziția contestate constituie acte administrative individuale în sensul art. 10 din Codul administrativ, producătoare de efecte juridice directe, prin care s-a dispus luarea copiilor minori din mediul familial și instituirea măsurilor de protecție.

De asemenea, reclamantul solicită constatarea inexistenței raportului juridic și a condițiilor legale pentru emiterea deciziei nr. 12/1 din 14 februarie 2019 și a dispoziției nr. 136 din 14 februarie 2019. Însă decizia și dispoziția menționate constituie acte administrative individuale în sensul art. 10 din Codul administrativ, și nu raporturi juridice.

Prin urmare, instanța reține că reclamantul tinde, în esență, să obțină o apreciere jurisdicțională asupra legalității și temeiniciei unor acte administrative individuale și asupra regularității procedurii administrative care a precedat emiterea acestora, deși acțiunea formulată este calificată drept acțiune în constatarea inexistenței unor raporturi juridice. Or, mecanismul prevăzut de art. 224 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ este destinat constatării existenței ori inexistenței unei relații juridice de drept public atunci când aceasta constituie obiectul litigios propriu-zis, și nu verificării existenței unor înscrisuri, documente administrative, acte preparatorii sau operațiuni administrative.

Este de menționat faptul că, acțiunea în constatare prevăzută de art. 224 din Codul administrativ are un caracter strict subsidiar și este admisibilă doar în măsura în care nu există sau nu mai poate fi exercitată o altă acțiune în contencios administrativ aptă să protejeze dreptul pretins. Această formă de acțiune nu poate fi utilizată pentru a ocoli regimul juridic al acțiunii în contestare și nici pentru a

supune controlului jurisdicțional indirect legalitatea unor acte administrative individuale care și-au produs efectele și nu au fost contestate în condițiile și termenele prevăzute de lege.

Raportând aceste principii la circumstanțele cauzei, instanța reține că ceea ce reclamantul denumește ***„evaluare inițială" și „evaluare complexă"*** *nu reprezintă raporturi juridice de sine stătătoare, ci operațiuni administrative și acte preparatorii realizate în cadrul procedurii de protecție a copilului. Acestea nu sunt apte să genereze prin ele însele raporturi juridice distincte, întrucât nu produc efecte juridice directe, ci doar fundamentează emiterea actului administrativ final*.

În consecință, ele nu pot constitui obiect al unei acțiuni în constatare a inexistenței unui raport juridic, întrucât nu îndeplinesc condiția esențială de a reprezenta raporturi juridice autonome în sensul art. 224 din Codul administrativ.

Instanța atrage atenția asupra faptului că argumentația reclamantului este construită pe ideea că lipsa în dosarul administrativ a unor documente privind evaluarea inițială și evaluarea complexă ar demonstra caracterul ilegal al măsurilor de protecție dispuse în anul 2019.

Prin răspunsurile nr. 61/12-1824 din 25 octombrie 2023 și nr. 61/12-2016 din 17 noiembrie 2023, Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului a comunicat reclamantului că în dosarul copiilor *nu se regăsesc dispozițiile* privind dispunerea evaluării inițiale din 14 februarie 2019 și a evaluării complexe din 03 aprilie 2019, precum și evaluările respective.

Totuși, această împrejurare nu este aptă, prin ea însăși, să conducă la concluzia inexistenței raporturilor juridice a căror constatare este solicitată în prezenta cauză.

Lipsa identificării unor documente în arhiva sau dosarul administrativ al autorității publice constituie o chestiune de fapt ce poate avea relevanță sub aspectul respectării procedurii administrative, al modului de documentare a activității autorității ori al legalității actelor administrative emise. Cu toate acestea, inexistența materială a unor înscrisuri nu echivalează automat cu inexistența raporturilor juridice generate de activitatea administrativă desfășurată. Or, din materialele cauzei rezultă că autoritatea tutelară a adoptat decizia nr. 12/1 din 14 februarie 2019 și dispoziția nr. 136 din 14 februarie 2019, acte care au produs efecte juridice concrete și au stat la baza luării în evidență și plasării copiilor. De asemenea, măsurile dispuse au fost efectiv executate, iar ulterior situația juridică a copiilor a continuat să fie gestionată de autoritățile competente.

Prin urmare, chiar dacă anumite documente pregătitoare sau acte procedurale nu au putut fi identificate de autoritate la momentul examinării solicitărilor reclamantului, această împrejurare nu demonstrează inexistența raporturilor juridice administrative născute între autoritatea tutelară, copiii minori și reprezentantul lor legal.

Mai mult, existența acestor raporturi juridice este confirmată chiar de actele pe care reclamantul le invocă și le contestă indirect. Astfel, emiterea deciziei și a dispoziției menționate a produs efecte juridice concrete, a generat drepturi și obligații pentru participanții implicați și a modificat situația juridică a minorilor și a părintelui acestora. În consecință, nu poate fi reținută inexistența raportului juridic în sensul pretins de reclamant.

Instanța apreciază că aspectele invocate de reclamant referitoare la lipsa unor documente din dosarul administrativ, la pretinse vicii ale evaluărilor psihologice sau la eventuale abateri procedurale țin de examinarea legalității activității administrative desfășurate de autoritate și, eventual, de verificarea legalității actelor administrative individuale emise, și nu de existența sau inexistența raporturilor juridice de drept public.

Se reține că pretențiile reclamantului, deși formulate sub forma unei acțiuni în constatare, urmăresc în realitate cenzurarea legalității actelor administrative individuale din anul 2019, inclusiv a condițiilor de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestora. *Un asemenea control de legalitate este specific acțiunii în contestare, care presupune respectarea termenelor legale de exercitare și nu poate fi substituit printr-o acțiune în constatare*.

Sub acest aspect, instanța subliniază că mecanismul acțiunii în constatare nu este destinat reconfigurării indirecte a unor raporturi juridice născute și executate, nici repunerii în discuție a unor acte administrative individuale consumate juridic, întrucât o asemenea interpretare ar goli de conținut regimul juridic al căilor de atac prevăzute de Codul administrativ.

În acest context, instanța reiterează că acțiunea în constatare nu poate fi transformată într-un instrument procedural destinat reevaluării indirecte a unor acte administrative individuale care au produs efecte juridice și care nu constituie obiectul unei acțiuni în contestare formulate în condițiile și termenele prevăzute de lege.

Totodată, instanța observă că reclamantul solicită constatarea neîndeplinirii condițiilor legale pentru emiterea deciziei nr. 12/1 din 14 februarie 2019 și a dispoziției nr. 136 din 14 februarie 2019. *O asemenea solicitare presupune, în esență, efectuarea unui control de legalitate asupra actelor administrative respective*. Or, controlul de legalitate al actelor administrative individuale se realizează în cadrul acțiunii în contestare, prin care instanța verifică respectarea condițiilor de fond și de formă ale actului administrativ, inclusiv existența temeiului de fapt și de drept al emiterii acestuia. Acest control nu poate fi substituit printr-o acțiune în constatare având ca obiect pretinsa inexistență a unor raporturi juridice.

De asemenea, instanța apreciază că reclamantul nu justifică un interes juridic actual în promovarea prezentei acțiuni, în condițiile în care actele administrative

contestate indirect au fost emise și executate în anul 2019, iar efectele lor juridice au fost ulterior absorbite și modificate prin noi măsuri de protecție. *O constatare judiciară a inexistenței unor raporturi juridice deja consumate nu este aptă să producă efecte juridice utile în prezent, ceea ce exclude utilitatea concretă a acțiunii*.

În plus, admiterea unei astfel de acțiuni ar contraveni principiului securității raporturilor juridice și stabilității actelor administrative, principiu fundamental al dreptului public, care impune ca situațiile juridice create și executate în baza unor acte administrative să nu mai fie puse în discuție pe căi procesuale indirecte, în afara cadrului legal și a termenelor de contestare.

În consecință, având în vedere că raporturile juridice administrative rezultate din măsurile de protecție adoptate în privința minorilor ***** și ***** au existat și au produs efecte juridice, iar obiectul real al criticilor formulate de reclamant excedează limitelor acțiunii în constatare promovate în prezenta cauză, instanța apreciază că pretențiile formulate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Având în vedere faptul că instanța de judecată s-a expus asupra argumentelor de principiu invocate de reclamant, în rest, instanţa de judecată respinge argumentele reclamantului, consideră că nu este necesar să răspundă la fiecare în parte, acestea fiind vădit neîntemeiate şi inadmisibile, or, în sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului obligă, inter alia, instanţele naţionale să examineze adecvat declarațiile, argumentele şi probele, cu toate acestea, deşi articolul 6 § 1 al Convenției obligă instanţele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Series A nr. 288, și Burg v. France (dec.), nr. 34763/02, ECHR 2003-II).

Întinderea obligaţiei de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea Ruiz Torija v. Spain și Hiro Balani v. Spain, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle v. Finland, 19 decembrie 1997, § 55, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, inclusiv hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunţată în pricina Fomin v. Moldova, nr. 36755/06, § 31, 11 octombrie 2011).

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În acest sens, reieșind din circumstanțele de fapt constatate supra, coroborate cu normele de drept relevante situației din speță, instanța de judecată consideră

necesar a respinge ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Igor Spînu împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului mun. Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice.

În conformitate cu prevederile art. 224-225, 229, 232 din Codul administrativ, instanţa de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Spînu împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului mun. Chișinău privind constatarea inexistenței raporturilor juridice.

Hotărârea este cu drept de atac la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
judecătorul Ina Pruteanu

Copia corespunde originalului.
Judecătorul Ina Pruteanu